

Talouskasvu ja tuottavuus

Parkkonen/Kulu

Tuotanto ja tuotantopanokset

- Tuotanto **on yrityksessä tapahtuvaa tuotteiden eli tavaroiden ja palveluiden valmistusta.**
- Tuotantoa varten yritys ostaa erilaisia **tuotantopanoksia (=tuotannontekijät)**, kuten työtä, aineita ja energiaa sekä koneita ja laitteita. Näistä **tuotantopanoksista yritys valmistaa tuotteita.**
- **Tuottavuudella tarkoitetaan sitä, kuinka tehokkaasti yritys kykenee hyödyntämään hankkimansa tuotantopanokset.**
 - Mitä enemmän ja parempia tuotteita yritys saa aikaan suhteessa tuotantopanosten käyttöön, sitä parempi on yrityksen tuottavuus.
- Toisaalta tuottavuuden paraneminen ei ole pelkästään tuotantopanosten käytön ja syntyvien tuotosten välisen määrällisen suhteen parantamista. **Tuottavuuden paranemista on myös se, että tuotantopanoksilla tuotetaan parempia ja arvokkaampia tuotteita kuin ennen.**

Tuottavuus on yksinkertaisesti sitä, että saadaan aikaan vähemmällä enemmän.

- **Palveluyrityksessä** tuotannon lopputuloksena syntyy aineettomia palveluja. Tuottavuus nousee silloin, kun samalla työmäärällä ja samoilla tiloilla ja välineillä pystytään tuottamaan määrällisesti enemmän palveluja tai jos nykyisten palvelujen tuottamiseen tarvitaan vähemmän työtä tai pääomaa.
- **Kaupan alan yrityksessä** tuottavuus paranee silloin, kun samalla työmäärällä ja samoissa tiloissa pystytään myymään aikaisempaa enemmän tuotteita tai jos syntyvää hävikkiä pystytään pienentämään. Samoin tuottavuus paranee silloin, kun nykyisen myyntimäärän aikaansaamiseen tarvitaan pienempi työ tai pääomapanos.

Tuottavuus ja kannattavuus käsitteinä:

Tuottavuus ja kannattavuus **eivät ole sama asia.**

Tuottavuus tarkoittaa valmistuneiden tuotosten ja niiden tuottamiseksi käytettyjen panosten välistä suhdetta.

Kannattavuus tarkoittaa yrityksen tuottamaa voittoa.

Kannattavuus

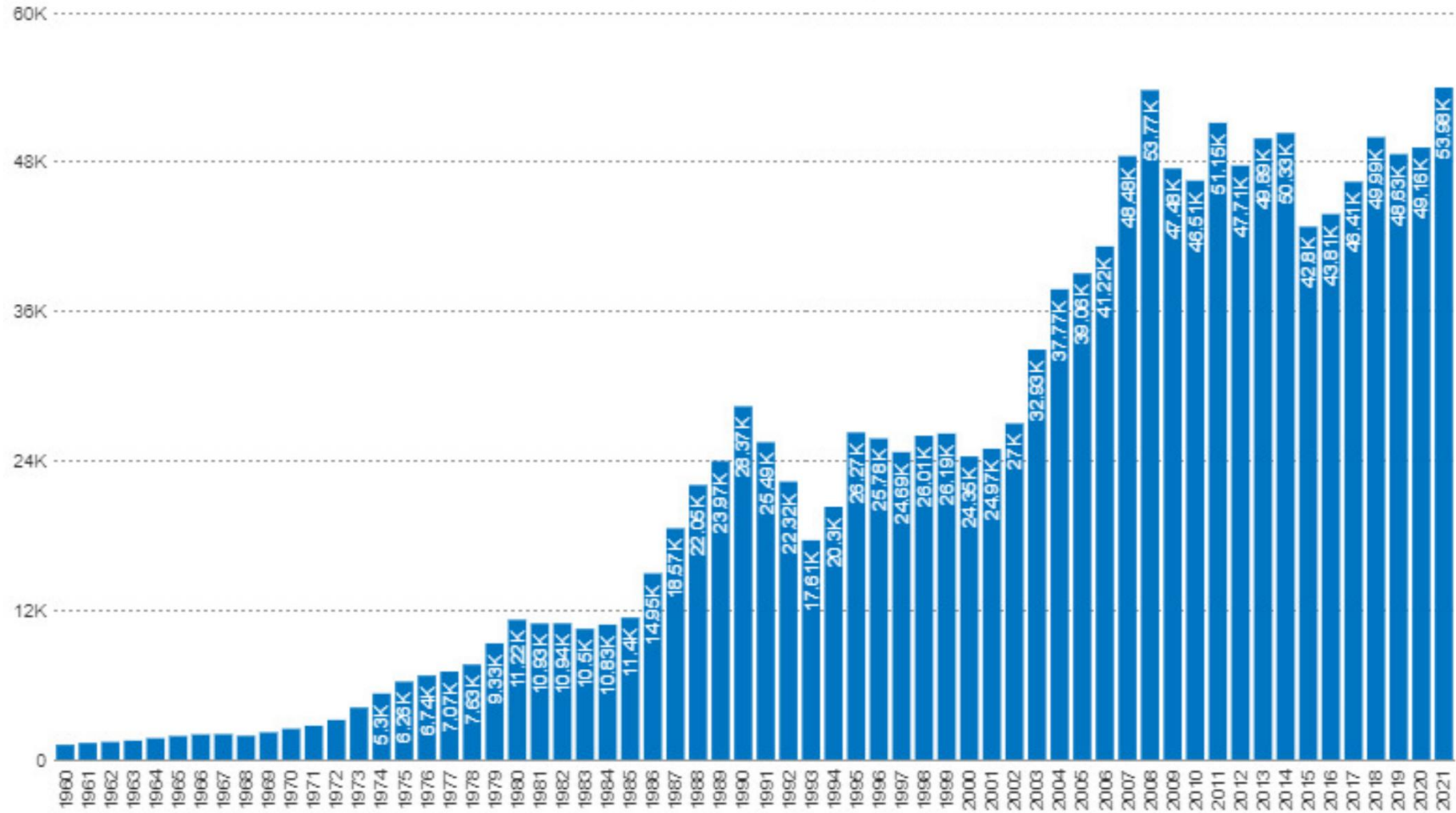
- Tuottavuuden parantaminen parantaa aina myös kannattavuutta verrattuna siihen, että tuottavuus ei olisi parantunut.
- **Kannattavuuteen vaikuttaa tuottavuuden lisäksi myös osto- ja myyntihintojen muutokset.**
 - Kannattavuus voi heikentyä tuottavuuden paranemisesta huolimatta silloin, kun hintakehitys on yritykselle epäedullinen, jolloin ostohinnat nousevat ja myyntihintoja enemmän.
 - Vastaavasti kannattavuus voi parantua myös silloin, kun osto- ja myyntihintojen välinen hintasuhde muuttuu yrityksen kannalta edullisempaan suuntaan, vaikka tuottavuus ei kehittyisi lainkaan.
- Pelkästään kannattavuutta seuraamalla ei siis voi tehdä johtopäätöksiä siitä, kuinka hyvin asiat yrityksessä on tehty.

TALOUSKASVU =
TAVAROITA JA PALVELUJA
TUOTETAAN AIEMPAAN
ENEMMÄN.
BKT KASVAA!

Kaikki vuodet Suomi

Bruttokansantuote asukasta kohden

A person wearing a grey sweater is holding a clear glass bowl filled with a fresh salad. The salad contains green leafy vegetables, sliced cherry tomatoes, shredded orange carrots, and pieces of yellow corn. The person is using a wooden fork to mix the salad. The background is a blurred indoor setting with a window showing greenery outside.

Talouskasvun
hyötyjä!

**Elintason
nousu**

isommat ja paremmat
asunnot

parempi ja
laadukkaampi ruoka

matkailu ja
harrastaminen
lisääntyvät

on mahdollista
kuluttaa enemmän

Talouskasvu on yrityksille hyödyllinen

Tuotetut tavarat
ja palvelut
löytävät ostajansa
-> yrityksen
kassaan virtaa
rahaa!

Tuottavuuden paraneminen
merkitsee
kustannustehokkuutta ja
parempia tuotteita.

työntekijät saavat
palkankorotuksen

yritys voi laajentaa
tuotantoa investoimalla

yrityksen omistajat
voivat nostaa
voittoa

yritykseen palkataan
lisää työntekijöitä

Julkinen sektori eli
valtio ja kunnat saavat
lisää verotuloja!

Yhteiskunnan tavoitteena
on tuottaa
mahdollisimman suuri
hyvinvointi kansalaisille.

Korkea tuottavuus
mahdollistaa korkeammat
palkat ja yritysten voitot.

A stylized illustration on a blue background. It features several white and black gears of different sizes. A black crane with a white hook is positioned in the center. To the right, there is a red tractor with a white cabin and large white gears for wheels. In the bottom left, a dark blue tractor is partially visible. White dots and lines are scattered throughout the background, suggesting motion or a mechanical theme.

**Verotulojen lasku
pakottaa leikkaamaan
terveydenhuoltoa,
opetusta tai muita
palveluja sekä tukia.**

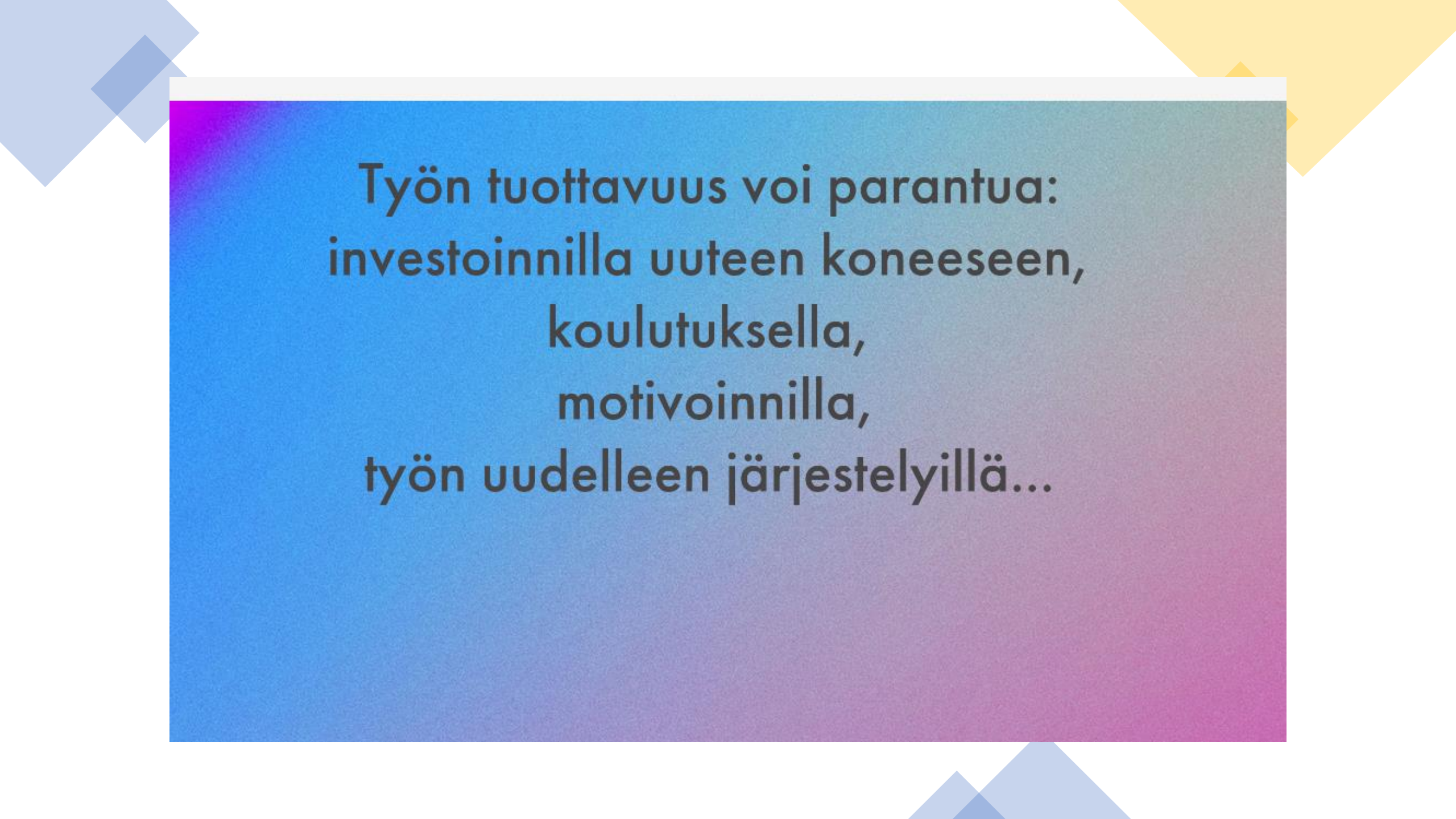
**Hidas
talouskasvu
tai taantuma
johtaa
kehittyneet
teollistuneet
maat
ongelmiin!**

**Elintaso laskee ja ihmiset
ovat tyytymättömiä**

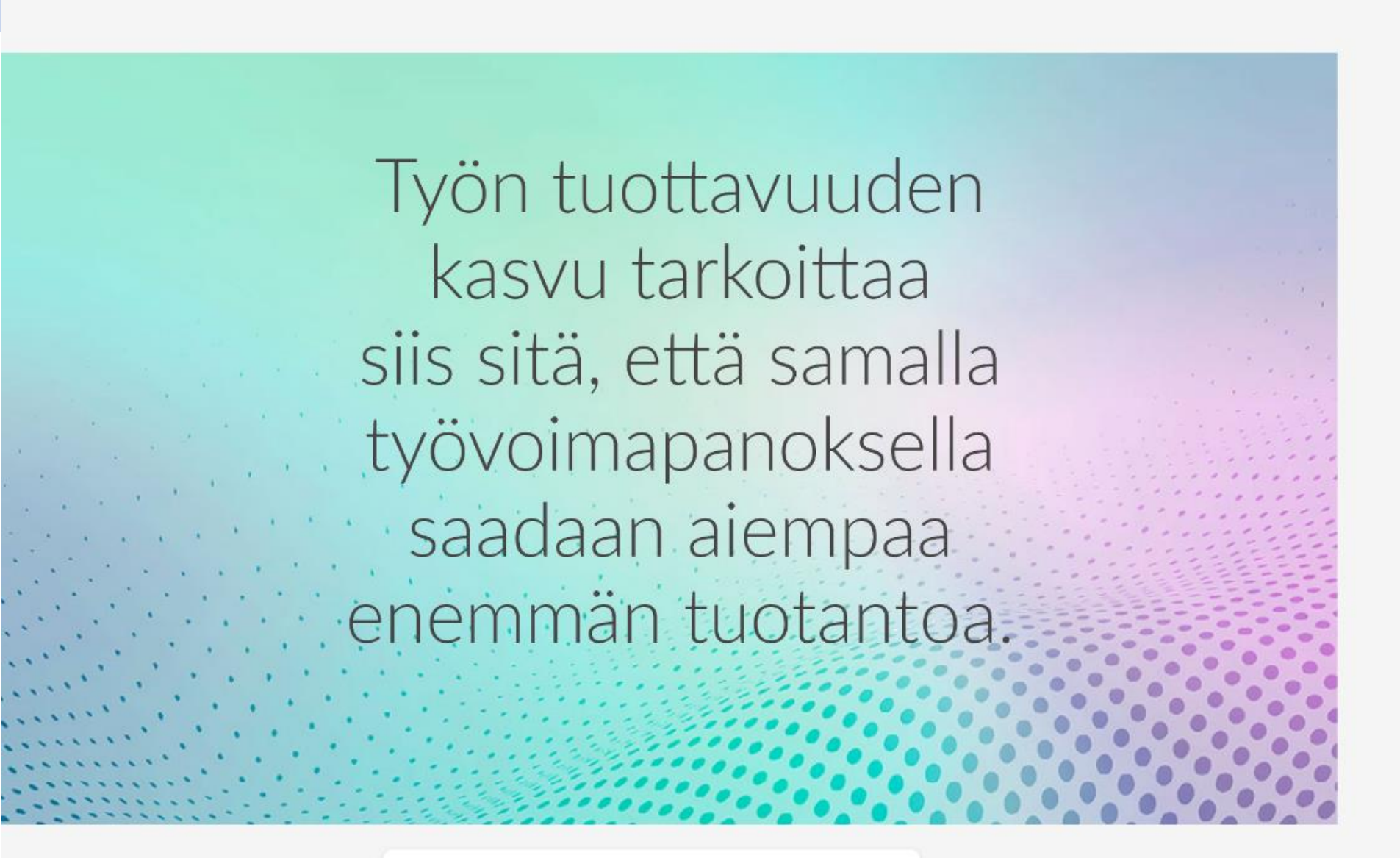
TUOTTAVUUS TARKOITTA
TUOTANNON TEHOSTUMISTA.

Työn tuottavuus
tarkoittaa
tuotannon
määrää työntekijää
kohti tiettynä
aikana.

Työn tuottavuus voi parantua:
investoinnilla uuteen koneeseen,
koulutuksella,
motivoinnilla,
työn uudelleen järjestelyillä...

Työn tuottavuuden
kasvu tarkoittaa
siis sitä, että samalla
työvoimapanoksella
saadaan aiempaa
enemmän tuotantoa.

Työn tuottavuus:

On tuotannon tehokkuuden tärkeä mittari.

Palkat nousevat yleensä hintoja enemmän. Jos yritys ei pysty parantamaan työn tuottavuutta, palkkojen nousu vähitellen heikentää sen kannattavuutta ja jossain vaiheessa yrityksen on lopetettava toimintansa kannattamattomana.

Tehostuneen tuotannon ansiosta syntyy lisätuloja tai lisäarvoa.

Tuottavuuden kasvu hyödyttää yritystä, työntekijöitä, valtiota ja koko kansantaloutta.

Tuottavuuden kasvu parantaa yrityksen kannattavuutta (=liiketalouden voittoa) ja kilpailukykyä

Tuotos eli hyödyke saadaan tehtyä aiempaa tehokkaamin.

Tuottavuuden kasvu yhdistyy laadun paranemiseen:

- Tuottavuuden kasvu ei ole ainoastaan hyödykkeiden määrän kasvua -> hyödykkeiden laatu paranee!
 - Tuotteen ominaisuudet ratkaisevat ostopäätöksen!

Työn tuottavuus paranee

- Investoinnit ja innovaatiot parantavat tuottavuutta (= koneet ja keksinnöt)
- Innovaatiosykli kiihtynyt
- Yritysten välinen kilpailu parantaa tuottavuutta -> jotta pärjää, on parannettava tuotantoprosessia ja tuotetta jatkuvasti.
- Yksilön tuottavuutta parantavat koulutus, osaamisen kehittyminen ja motivointi.

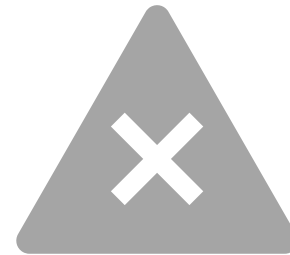

Tuottavuus

Tuottavuus tarkoittaa sitä, että samalla työ-, materiaali-, energia ja pääomapanoksella saadaan enemmän tai parempaa aikaa.

Yrityksissä tuottavuuden parantaminen on jatkuvaa.

Jos yritys tekee vuodesta toiseen kaiken samalla tavalla kuin ennenkin, sen tuottavuus ei kehity ja se jää jälkeen muista yrityksistä, jotka panostavat tuottavuutensa kehittämiseen.

Tällainen yritys joudutaan ennen pitkää lopettamaan kannattamattomana.

Jos esimerkiksi maanviljelijä päättäisi itsepäisesti kyntää peltonsa hevosella ja leikata viljan sirpillä, koska näin on tehty iät ajat, ei tällainen tila voi pärjätä nykyoloissa, jolloin muut tilat kehittävät tuottavuuttaan investoimalla traktoreihin ja puimureihin.

Työn tuottavuuden parantaminen esimerkkejä:

Työn tuottavuutta parannetaan yleensä ottamalla käyttöön entistä parempaa tekniikkaa ja välineitä, jolla pystytään tekemään tehokkaammin, jolloin saadaan samassa ajassa enemmän aikaan. Esimerkiksi traktorilla kyntäminen sujuu paremmin kuin hevosella. Tällöin investoidaan koneisiin ja laitteisiin, jolloin työtä korvataan pääomalla.

Työn tuottavuutta voidaan parantaa myös työmenetelmiä ja työtapoja kehittämällä. Tällöin tuottavuuden paraneminen perustuu oivallukseen siitä, miten jokin työ voidaan suorittaa tehokkaammin.

Työn tuottavuus paranee hyvällä töiden suunnittelulla. Esimerkiksi ryhmittelemällä saman tyyppisiä töitä tehtäväryhmiksi ja tekemällä ne yhdellä kertaa, voidaan työt suorittaa tehokkaammin. Myös töiden suorittamisjärjestys sekä se, että työt tehdään mahdollisuuksien mukaan kerralla valmiiksi, voi vaikuttaa tuottavuuteen. Jos työn suorittaja hyppii työstä toiseen ilman perusteltua syytä, tuottavuus yleensä kärsii.

Hyvät työskentelyolosuhteet ovat eräs työn tuottavuuteen vaikuttava tekijä. Hyvä tuotantotila on sekä viihtyisä, että tuotannon kannalta tehokas. Jos tuotantotiloissa on paljon tavaraa, tulee monia siirtoja ja aikaa kuluu hakemiseen. Jos pöydillä on vähän laskutilaa, on vaikea toimia tehokkaasti. Tilojen ahtaus heikentää myös työtehoa. Huonot ergonomiset ratkaisut hidastavat työtä ja vaarantavat työturvallisuutta.

Esimerkkejä tuottavuuden kehittämisestä materiaalien tehokkaamman käytön näkökulmasta:

Paulig on yksi Suomen merkittävimmistä pakkauslaminaatin käyttäjistä. Yrityksen tavoitteena on vähentää kahvipakkauksesta aiheutuvaa ympäristökuormitusta. Kuluttajan kannalta tärkeintä on, että pakkaus suojaa hyvin ja hän saa tuotteen käyttöönsä korkealaatuisena. Kahvin pakkausvaiheessa paahtimolla käytetään suurimpia pakkauskoneisiin soveltuvia laminaattirullia. Näin rullanvaihdon yhteydessä väistämättä syntyvä hävikki saadaan mahdollisimman pieneksi. Kehitystavoitteena on tehdä kahvipakkauksesta 10 prosenttia ohuempi ilman, että kahvin säilyvyys siitä kärsii. Materiaalia säästyy ja kotitalouksien pakkausjätteen määrä vähenee jopa 70 - 80 tonnia vuodessa. Ympäristön kannalta on myös tärkeää, että lavat ja sidontamateriaalit ovat kierrätettäviä.

Rakentamisessa käytetään paljon materiaaleja. Materiaalien käytön tehokkuus on kuitenkin parantunut mm. standardoinnin ja moduulimittaisten rakennustuotteiden kautta. Elementit valmistetaan tehtaissa, josta ne kuljetetaan rakennustyömaalle ja asennetaan paikoilleen. Rakennusjätteiden kierrätys ja hyödyntäminen energiana on tehostunut ja suurin osa rakennusten purkujätteestä pystytään hyödyntämään muun muassa energiana tai täytemaana. Parhaimmillaan on päästy lähes 100 % kierrätysasteisiin.

Kaupassa kulkee valtavia materiaalmääriä, joiden myyntiajat lyhenevät jatkuvasti. Elintarvikekaupassa tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että hukkaa syntyy viimeisen myyntipäivän mentyä umpeen. Menekin tarkalla ennakoimisella ja mitoittamalla ostot mahdollisimman tarkkaan menekin mukaisesti, voidaan syntyvää hävikkiä pyrkiä vähentämään.

Esimerkkejä yrityksen energiatehokkuuden parantamiseen:

Helpot energiansäästötoimenpiteet

- lämpötilan lasku viikonlopun ajaksi
- varastotilojen lämmön pysyvä laskeminen
- ilmastoinnin pysäyttäminen yön ajaksi
- valaistuksen sammuttaminen
- energiaa säästävä työ- tai ajotapa

Investoinnit energiatehokkuuden parantamiseen

- lämmöneristyksen parantaminen
- lämmön talteenoton tekniset ratkaisut
- säätöautomaatiikka
- koneiden, autojen, valaisimien jne. vaihtaminen vähemmän energiaa kuluttaviin

Pääoman käytön tuottavuuden vinkkejä yritykselle:

- Yrityksen pääoma on yleensä sitoutunut koneisiin, rakennuksiin ja varastoihin. Pääoman käytön tuottavuuden määrittää se, kuinka paljon tuotteita yritys pystyy tällä pääomalla tuottamaan. Mitä enemmän tuotteita yritys tuottaa suhteessa yritykseen sitoutuneen pääoman määrään, sitä parempi on yrityksen pääoman tuottavuus. Koska pääomasta aiheutuu yritykselle kustannuksia korkojen muodossa, pääoman käytön tuottavuuden parantaminen parantaa suoraan myös yrityksen kannattavuutta.
- Mitä suuremman osan ajasta koneet ja tilat ovat käytössä, sitä suurempi on pääoman tuottavuus. Eräs keino pääoman tuottavuuden parantamiseksi onkin tilojen ja koneiden käyttöasteen nostaminen. Esimerkiksi työaikajärjestelyillä, kuten siirtymällä useampaan työvuoroon, voidaan samoilla koneilla ja tiloilla tuottaa enemmän. Tuotteiden menekki kuitenkin määrää tilojen ja koneiden käyttöasteen, koska tuotteita ei yleensä ole järkevää valmistaa varastoon, eikä palvelujen tuottaminen varastoon ole edes mahdollista. Tuotteiden menekkiä ja sitä kautta pääoman tuottavuutta voidaan pyrkiä kasvattamaan esimerkiksi tehokkaammalla markkinoinnilla.
- Varastojen osalta pääoman käytön tuottavuutta parantaa varastojen pienentäminen esimerkiksi varastojen kiertonopeutta parantamalla. Varastojen pienentämisessä on kuitenkin pidettävä huoli siitä, ettei liian pieni varasto pääse aiheuttamaan häiriöitä tuotantoon tai myyntiin. Varaston kiertonopeutta parantaa myös se, että nykyisen suuruisilla varastoilla kyetään saamaan aikaan suurempi tuotanto tai myynti.
- Pääoman käytön tuottavuutta voidaan myös parantaa sitoutuneen pääoman määrää vähentämällä. Jos esimerkiksi harvoin tarvittavia koneita ei hankita omiksi, vaan niitä vuokrataan kulloisenkin tarpeen mukaan, voidaan sitoutuneen pääoman määrää vähentää koneiden omistamiseen verrattuna ja siten parantaa pääoman käytön tuottavuutta. Myös alihankkijoiden käyttö voi johtaa siihen, että yrityksen ei tarvitse sitoa pääomaa omiin koneisiin, jolloin tuotteet pystytään tuottamaan pienemmällä pääomalla.